

**VALENTÍ
FARGNOLI
IANNETTA
(1885-1944)
CRONOLOGIA**

1885

Neix a Barcelona el 12 d'abril, quan els seus pares es disposaven a retornar cap a Itàlia. Fou inscrit al registre del consolat italià a Barcelona i per tant obtingué la nacionalitat italiana¹. Pocs dies després d'aquest naixement els pares seguiren el camí de retorn. El seu germà Benet ja nasqué a la població d'origen familiar de Bellmonte Castello, a la regió del Lazio, on el cognom patern ha perdurat sota les formes de Fargnoni i Fragnoli i el matern amb les formes de Iannetta i Jannetta².

1890

Neix, el 7 d'octubre, el seu germà Adolf quan la família havia retornat de nou a Catalunya i s'havia instal·lat a Verges. Ho féu a La Bisbal d'Empordà i es convertí així en el primer membre gironí de la família. Els dos darrers ho feren a Figueres. Adolf fou qui assolí més popularitat entre els seus contemporanis, ja que els seus treballs de marqueteria (elaborava cofres i arquetes) gaudiren d'un gran prestigi, com ho demostra el seguiment que la premsa local féu de les seves exposicions d'àmbit nacional i internacional.

1898

La família s'instal·la a Girona, al carrer de les Olles. En aquests anys de l'adolescència Valentí es forma com a fuster alhora que comença a interessar-se per la fotografia. La vida

dels germans Fagnoli (almenys els tres primers) es desenvolupà principalment a la ciutat de Girona, on les respectives carreres professionals deixaren una notable empremta.

1901

La primera imatge feta per l'autor que es conserva data d'aquest any, quan tenia 16 anys. Es tracta d'una fotografia del portal del Pes de la Palla, que seria enderrocat l'any següent juntament amb la muralla del riu. No es té notícia de la càmera que utilitzà, però algunes fonts apunten la possibilitat que ell mateix es fabricqués una càmera de fusta i que adquirís una placa de vidre al comerç de Víctor Sarquella al carrer Nou, on es podien comprar des de queviures fins a material fotogràfic. És de suposar que en aquests moments estaria aprenent l'ofici amb alguns dels fotògrafs de la ciutat. Se sap, per exemple, que el seu germà Adolf fou aprenent del fotògraf Artur Girbal que tenia l'estudi a plaça Sant Agustí. Però tan sols tenim aquesta dada per intentar establir alguna relació amb aquest fotògraf. En tot cas, sembla lògic pensar que el coneixement adquirit per a la pràctica fotogràfica aniria acompanyat també d'algunes lectures. En aquest sentit, el seu coneixement de l'italià, l'alemany, el francès i el castellà li seria de gran utilitat.

Es publica el *Manual de fotografia*, primer manual en català que recollia informacions tècniques publicades en altres països. Fou distribuït com a fullet amb la revista *Gerunda*,

¹ Vegeu la Declaració d'hereus abintestats promoguda per R. Vilaseca pel difunt V. Fagnoli. (AMGi. Fons Santiago Masó).

² Vegeu el web <http://www.italyworldclub.com/lazio/frosinone/belmontecastello.htm>

Primera fotografia coneguda de l'autor (1901)

tot i ser inacabat. S'atribueix l'autoria a Artur Girbal per ser l'únic col·laborador de la revista vinculat a la fotografia. La publicació s'anuncia en el primer número: "Cridem la atenció dels nostres lectors sobre'l curiós Manual de fotografia que comensém a publicar com á folletí y que creyém será rebut ab agrado pels aficionats á tan hermós art. Más que tot, resultarà un extens formulari de procediments y operacions de tan complex art, posats al alcans dels mateixos principiants y recullits ab gran diligencia de las mellors publicacions modernas, tan nacionals com extrangeras"³. Aquesta publicació seria de l'interès de Fargnoli i el possible contacte amb Artur Girbal li hauria facilitat l'apropament a la literatura de caire tècnic existent sobre el tema.

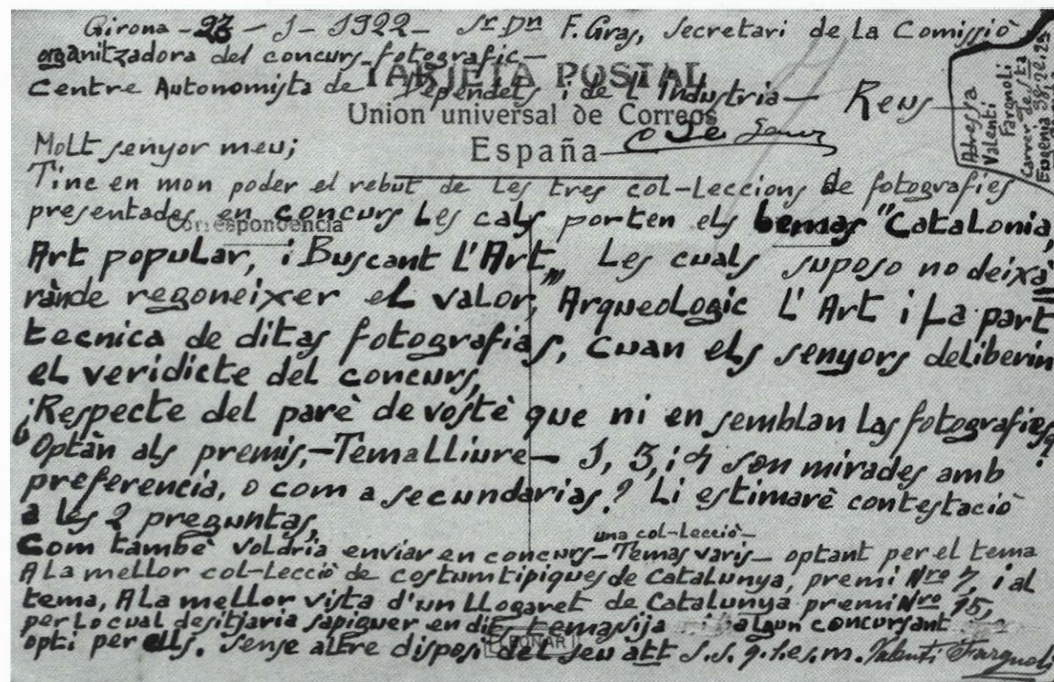
1904

Fotografia la visita del rei Alfons XIII a la ciutat (es desconeixen les fotografies d'aquest esdeveniment) i sembla que arran d'aquest fet assolí el títol de proveïdor de la Casa Reial.

1906

El títol de proveïdor de la Casa Reial propicià la convocatòria per a exercir com a fotògraf en el casament del rei Alfons XIII amb Victòria Eugènia, el 31 de maig de 1906. De totes maneres, desconeixem la producció de Fargnoli en aquest període, quan possiblement encara es bregava en l'ofici.

³ Vegeu la Revista Gerunda. Núm 1. Girona, 16 de febrer de 1901.

Correspondència
(Col·lecció Narcís Oriol)

Retrat individual

1915

Neix la seva tercera filla Rita Fargnoli Vilaseca. 30 de novembre.

La família vivia al carrer Santa Eugènia, que fou el seu domicili fins el 1928, quan es traslladaren a la casa del carrer Sèquia.

1916

Comença a col·laborar amb l'Arxiu Mas de Barcelona en un treball que s'ajustava a la seva orientació professional com a fotògraf d'art. Aquest mateix any es desplaça a l'Aragó i posteriorment fa alguns encàrrecs per les comarques gironines. A través de l'Arxiu Mas participa en les campanyes per a la creació de l'Inventari Iconogràfic de Catalunya, patrocinat per l'Institut d'Estudis Catalans. Aquestes campanyes s'estengueren també pels territoris dels antics regnes de la Corona d'Aragó: València, Mallorca, Aragó i la Catalunya del Nord. Tot i que aquestes fotografies no

presenten la característica signatura del seu autor, les còpies existents a l'Arxiu Mas poden ser fàcilment identificables atès el marcat estil de Fargnoli i, especialment, a partir d'usos posteriors on hi consta el seu autògraf habitual.

1917

Del 15 d'agost al 28 d'octubre es fa l'exposició a l'Ateneu de Tossa de les obres presentades en el concurs organitzat per la Comissió de Fomento Excursionista de Tossa. Obtingué el 4t premi amb "La Fosca", consistent en una obra d'art cedida pel diputat provincial Tomàs Culí, el 5è amb "Pàtria Nova", consistent en una obra d'art cedida pel diputat provincial Tomàs Carbó i el 10è amb "Senyera", consistent també en una obra d'art de Francesc de Paula Aromir⁶.

1918

Concurs de l'Instituto Agrícola Catalán de San Isidro de Barcelona sobre fotografies de temes rurals. Obté el premi

⁶ Vegeu el Diari de Girona, 13 de setembre de 1917.

d'honor dotat amb una medalla d'or i 250 PTA. Hi presentà 44 fotografies de les comarques de Girona.

Aquest fet prova que malgrat que la popularitat de l'obra de Valentí Fargnoli es limità bastant a les terres de Girona, en algunes ocasions participà en concursos organitzats a Barcelona i altres poblacions catalanes, circumstància que li valgué el reconeixement per part dels cercles que participaven d'aquests esdeveniments culturals. L'obtenció de premis suposà doncs un bon aparador per al fotògraf que veia d'aquesta manera com se li valorava el seu treball artístic. Però no cal oblidar que els ingressos derivats d'aquesta activitat eren prou importants ja que podien oscil·lar entre les 25 i les 500 PTA, unes quantitats bastant respectables per a una economia modesta com la de Valentí Fargnoli.

1919

Premi de la Schola Orpheónica Gironina. Obté el 1r, 2n i 3r premis, valorats amb 50 PTA els dos primers i 25 PTA el tercer, per a un conjunt de 6 fotografies. S'anuncià que els premis serien entregats a la seu de la institució durant l'acte d'inauguració de l'exposició⁷.

Exposició a la Schola Orpheonica de Girona, el mes d'abril, de les obres presentades en el concurs.

1920

Neix el seu quart fill Valentí Fargnoli Vilaseca. 22 de gener.

1921

Concurs de fotografies organitzat a Barcelona per l'entitat Automòvil Club, on obté un premi de 500 PTA per la col·lecció Gerunda⁸.

1922

Al voltant d'aquesta data obté la nacionalitat espanyola. També la seva esposa (amb nacionalitat italiana des del casament) i els seus fills⁹.

Concurs de fotografia del Centre Autonomista de Dependents de Comerç i de la Indústria de Reus. Obté dos premis, un d'ells el de la Mancomunitat de Catalunya¹⁰.

Neix el seu cinquè fill Ramon Fargnoli Vilaseca. 23 de gener.

1923

Col·labora en la publicació *Per l'estudi de Catalunya – El Gironès* (1923) escrit per Miquel Santaló que seria l'alcalde de Girona durant la República. Aquesta fou la seva primera participació en la publicació d'un llibre.

1924

Concurs de fotografies de l'Ateneu Empordanès de Barcelona. Obté tres premis, entre ells el 2n, valorat en 250 PTA¹¹.

Exposició de fotografies de les obres presentades en el concurs de paisatges empordanesos a l'Ateneu de Girona, inaugurada el 28 de juny.¹²

Neix la seva sisena filla Genoveva Fargnoli Vilaseca. 2 de juny.

1925

Exposició de fotografies a la Semana Gerundense organitzada per l'Ateneu Igualadí de la Clase Obrera. També hi exposaren els artistes Cid, Gallostra, Adroher, Vallmajó, Fiol, Medir i l'arquitecte Rafel Masó que hi exposà fotografies.¹³

⁷ Vegeu el Diario de Gerona, 6 d'abril de 1919.

⁸ Vegeu el Diario de Gerona, 5 de juliol de 1921.

⁹ Declaració d'hereus abintestats promoguda per R. Vilaseca pel difunt V. Fargnoli. (AMGi. Fons Santiago Masó).

¹⁰ Vegeu el Diario de Gerona, 24 de març de 1922.

¹¹ Vegeu el Diario de Gerona, 12 de juliol de 1924.

¹² Vegeu el Diario de Gerona, 1 de juliol de 1924.

¹³ Vegeu el Diario de Gerona, 22 de novembre de 1925.

Retrat de grup

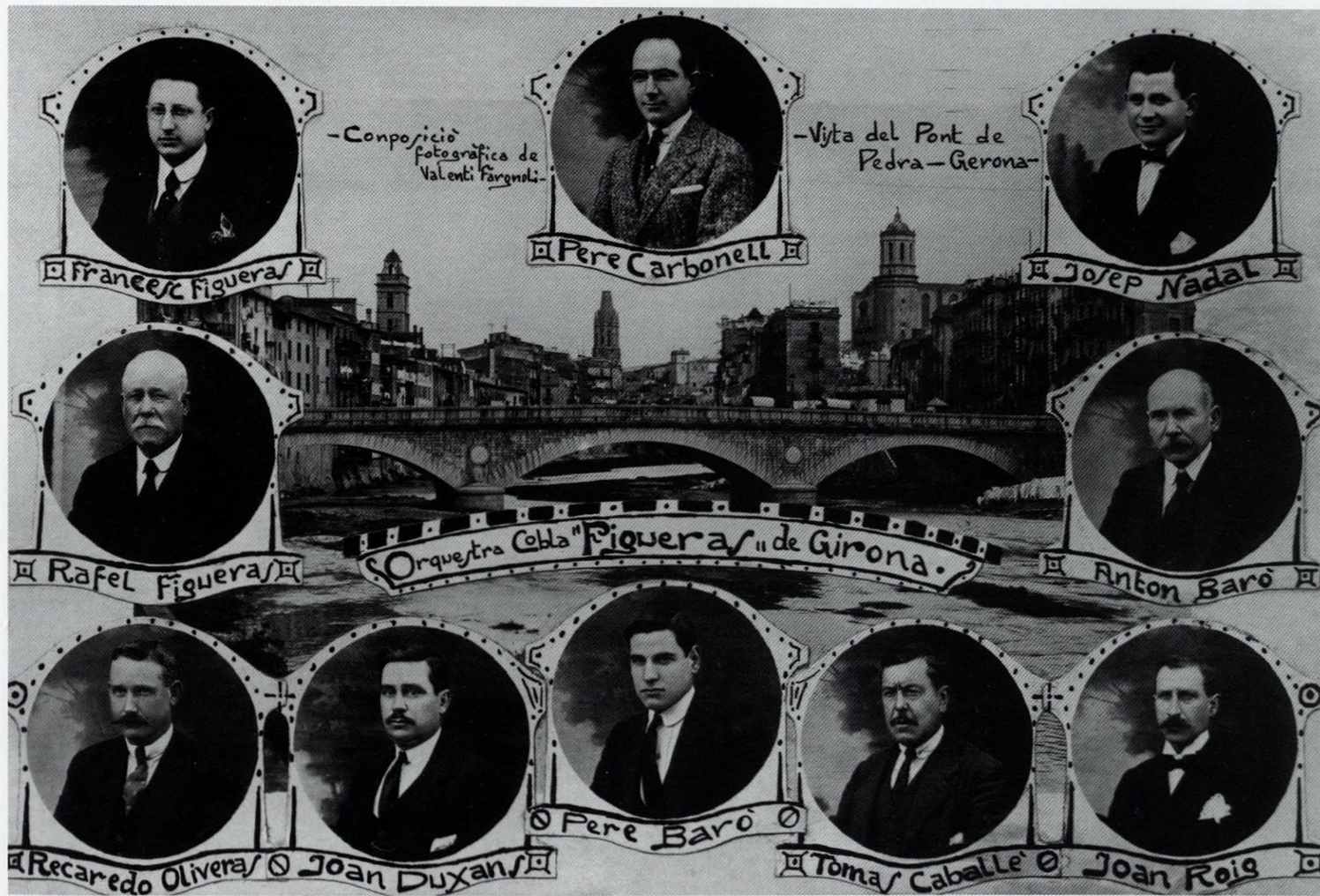
Col·labora en la publicació *La Costa Brava. Àlbum – Guia* (1925), editada per l'Ateneu Empordanès de Barcelona.

Col·labora en la publicació *Girona* (1925), de Carles Rahola.

Pateix un accident al ser atropellat per un cotxe a la carretera dels Àngels mentre anava amb bicicleta. Sortí il·lès de l'accident però la bicicleta quedà inservible¹⁴. Fargnoli es desplaçava pels pobles amb tren i bicicleta portant un voluminós equipatge per a realitzar el seu treball: la màquina i les plaques, un decorat per a fer fotografies d'estudi i un

llum de carbur per poder-se il·luminar en el camí de retorn. En els seus desplaçaments se'l podia veure, per exemple, per les escoles fent retrats de grup i també de particulars en qualsevol indret que gaudís de les condicions de llum necessàries per a fotografiar. Fargnoli no tingué mai galeria fotogràfica i treballà sempre pel seu compte. El treball de retratista ambulante li deuria assegurar uns ingressos més o menys regulars, més enllà dels encàrrecs que solia rebre. Els retrats de Valentí Fargnoli formen part dels arxius de moltes famílies gironines, sobretot en aquells pobles on no

¹⁴ Vegeu el Diari de Gerona, 29 d'octubre de 1925.

Postal publicitària

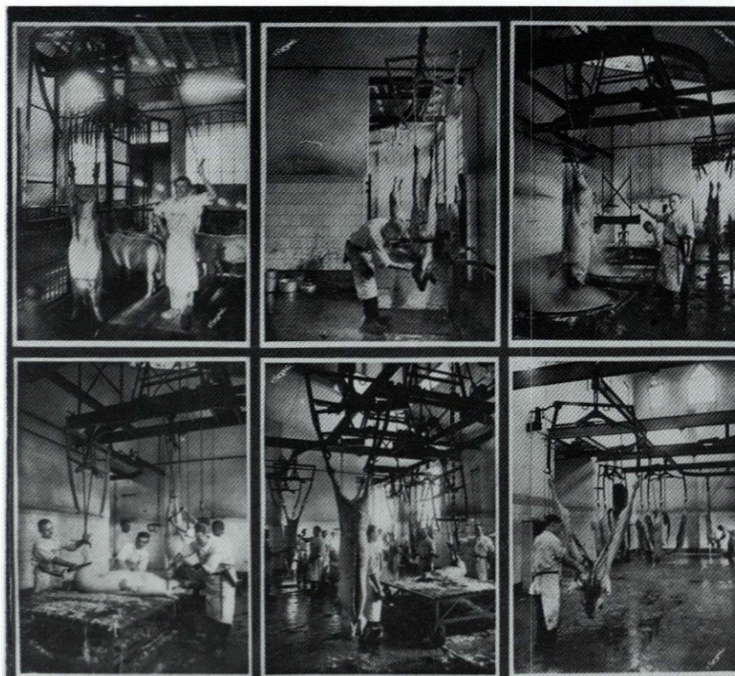
hi havia cap galeria fotogràfica establerta. A més dels retrats de clients que captava de forma esporàdica, també feu de retratista per encàrrec. És el cas de retrats de grups d'escolars i també d'altres col·lectius, com els treballadors d'algun ajuntament, grups excursionistes, etc.

Rep un primer encàrrec per a l'elaboració de la publicitat de les orquestres de la província de Girona, treball que féu entre 1925 i 1929. Es tractava de retrats de grup, algunes vegades amb instruments i altres sense i també de composicions diverses, on combinava el retrat individual amb fotografies del lloc o algun ornament que realitzava ell mateix. Era un treball de fotografia i disseny, situació que resolgué amb èxit donades les seves habilitats com a dibuixant.

També rep altres encàrrecs en l'àmbit de la fotografia publicitària provinents d'empreses privades amb diferents intencionalitats: mostrar les seves modernes instal·lacions, com és el cas de les fotografies de centrals elèctriques, o vendre el producte, com la maquinària de l'empresa Sarassa.

1926

L'arquitecte municipal Ricard Giralt li encarrega un reportatge fotogràfic sobre l'església del Pilar de Pedret, propietat del marquès de Monsolís que la desmuntà i la traslladà a Sant Hilari Sacalm. Aquest mateix any l'Ajuntament aprovà també l'adquisició de fotografies de

Fases de sacrificio de cerdos por procedimiento mecánico

Construcciones Mecánicas M. SARASA

Figuerola 16 - GERONA - Teléfono 299

Mecanización de Mataderos para ganado
bovino, corderos y cerdos por sistemas
patentados.

Postal publicitària

monuments i objectes artístics de la ciutat i també vistes d'edificis i paisatges¹⁵.

Col·labora en la publicació *Àlbum Oficial de Gerona y su provincia*, d'Edicions Catalonia.

Concurs fotogràfic a Figueres, celebrat durant les festes de la Santa Creu. Obté el 2n. premi valorat amb 100 PTA, un altre premi consistent en una ploma Stilo Swan de l'Ateneu Ampurdanès de Barcelona i el de l'Agrupació Excursionista Walkiria de Mataró consistent en un relleu. Aquests dos darrers premis eren valorats a més amb 50 PTA cadascun¹⁶.

La família compra una finca per edificar al carrer Sèquia, al costat de la sèquia Monar. 21 de juliol¹⁷. El projecte de construcció de la casa unifamiliar és de Rafel Masó i data de 1927¹⁸.

1928

Sobre l'aparador de la farmàcia Pérez Xifra de Girona on Fargnoli exposava les seves postals, la premsa local hi dedica les següents paraules: "... postales que exhibe Fargnoli en el indicado lugar, representativas de todo lo artístico, de todo lo típico y de todo lo que tenga un interés, de nuestras comarcas gerundenses. Por allí desfilan pueblos y paisajes y monumentos y objetos de arte, en su mejor aspecto y sacados con una pulcritud y buen gusto dignos de respeto y de elogio."¹⁹

La venda de postals fotogràfiques fou un altre dels vessants comercials que explotà. Les postals s'exposaven a l'aparador d'alguns comerços. A Girona a la farmàcia Pérez-Xifra, a Begur les venia el sastre, a Rocacorba el capellà i a Maçanet de la Selva a l'hostal de Ca l'Orench.

Amb tot, segons informen els seus contemporanis, Fargnoli racionava la seva producció, de manera que no abastava tota la demanda del públic gironí i, a més, es negà en més d'una ocasió a vendre còpies de les sèries completes als particulars que li ho sol·licitaven, fet indicatiu del component artístic que ell mateix atribuïa al seu treball. A més d'aquestes postals, sobre les quals tenia el control absolut, publicà sèries de col·lotípies i gravats

¹⁵ Vegeu el Manual d'Acords de la Permanent, 16 de juliol de 1926. (AMGi. Fons Ajuntament de Girona)

¹⁶ Vegeu el Diario de Gerona, 19 de maig de 1926.

¹⁷ Vegeu la Declaració d'hereus abintestats promoguda per R. Vilaseca pel difunt V. Fargnoli. (AMGi. Fons Santiago Masó).

¹⁸ Vegeu el Fons Rafael Masó. Projectes (Arxiu Històric del COAC - Girona).

¹⁹ Vegeu el Diario de Gerona, 25 de febrer de 1928.

Aparador
per a l'exposició
de postals de l'autor

al buit a diferents cases comercials. Es coneixen les sèries publicades per la llibreria Geli, la Dalmau Carles Pla i la Casa Claramunt.

Neix el seu setè fill Pere Fargnoli Vilaseca. 14 de setembre.

1929

Col·labora en la publicació *La ciutat de Girona* (1929), de Carles Rahola, editada per Edicions Barcino.

1930

Guanya el concurs de fotografies del *Diario Gráfico* de Barcelona.

1931

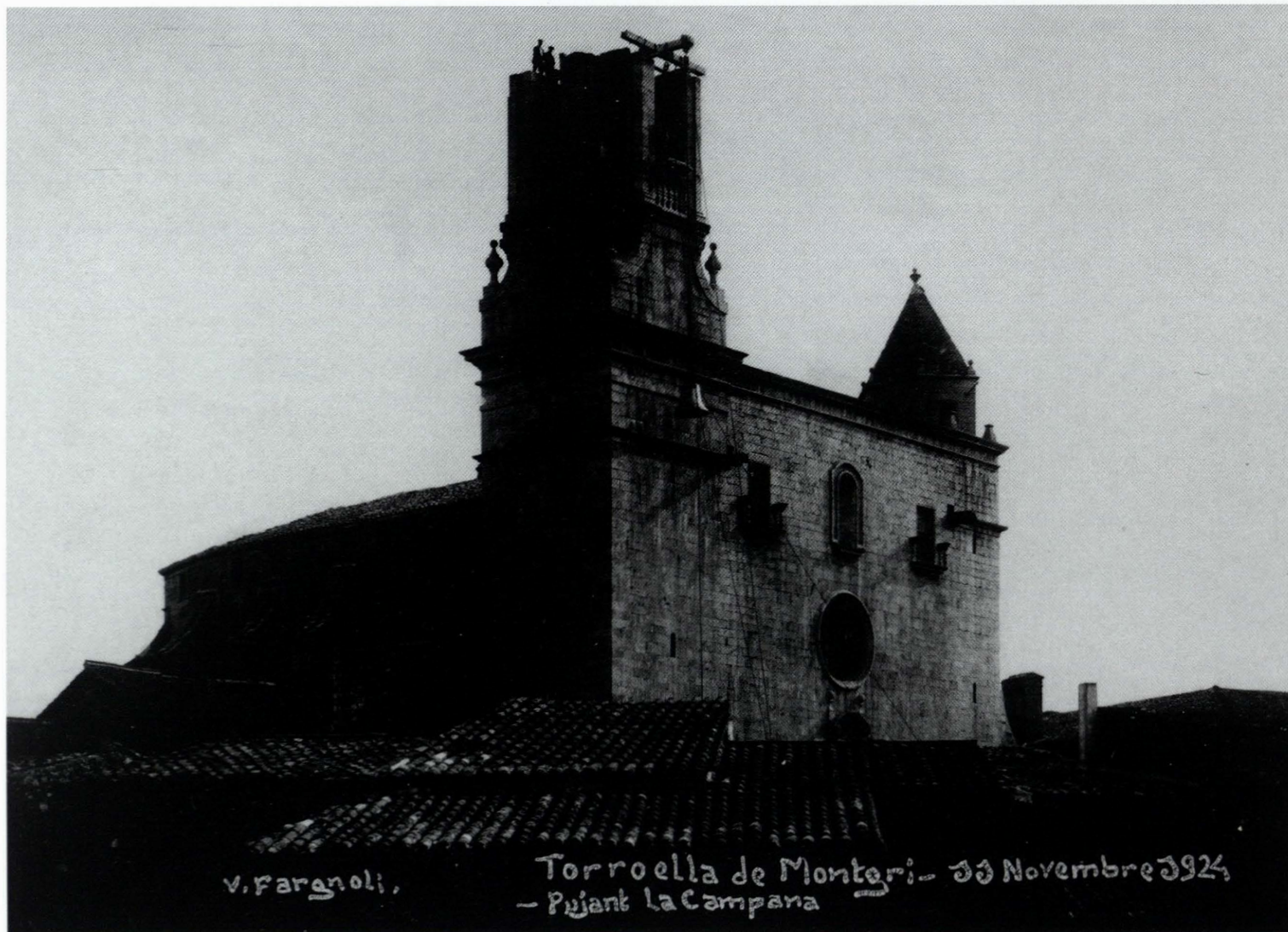
Col·labora en la publicació *El Gironès i Banyoles*, de Miquel Santaló, editada pel Centre Excursionista de Catalunya.

Neix el seu vuitè fill Antoni Fargnoli Vilaseca. 15 de març.
Mor la seva filla Rita. 26 de novembre.

1933

Col·labora en la publicació *Àlbum Meravella. Llibre de bel·leses naturals i artístiques de Catalunya* (1933), editada per la llibreria Catalonia.

Rep els encàrrecs de l'Ajuntament de Girona per fer els reportatges sobre dues escoles públiques inaugurades durant la República, concretament el 1933, i on es

Imatge de reportatge

volia reflectir l'ideal d'alfabetització universal que caracteritzà aquest període. Es tracta de les escoles Ramon Turró i Ignasi Iglésias. També en aquest mateix any rep l'encàrrec per elaborar un reportatge de l'enderrocament final de les muralles i baluards que restaven al Mercadal, concessió dels dirigents de la República a la ciutat de Girona.

Altres reportatges de menys entitat i també realitzats per encàrrec del consistori municipal foren el de l'escorxador municipal i el de la celebració de la festa del Llibre a la De-

vesa (el dia de Sant Jordi), fet que demostra que Fagnoli treballà també el reportatge social. És fàcil imaginar que els freqüents desplaçaments pels pobles de la zona el feren una figura popular i aquesta circumstància li devia facilitar nombrosos contactes amb membres d'entitats culturals i d'ajuntaments que el reclamaven perquè documentés algun tipus d'esdeveniment social, fos de caire religiós o festiu. En són testimoni les fotografies conservades sobre l'aplec de Farnés, la festa de l'arbre de Les Mallorquines, la festa de l'arbre i de la vellesa de Maçanet, la festa major de Celrà, la

benedicció de la bandera del sometent a Sant Gregori o el carnestoltes de Vidreres.

1934

Concurs a l'Ateneu de Barcelona. Guanya un premi.

1938

Mor el seu pare víctima d'un atropellament²⁰, el 10 de gener. Probablement el tarannà d'Antoni Fargnoli Rossi tingué alguna influència entre els seus fills. Sembla que es dedicava principalment a la venda ambulante de sants de guix, que elaborava artesanalment, encara que oficialment era considerat *estampero y ambulante*²¹.

Mor el seu fill Valentí. 11 de maig.
Mor la seva filla Júlia. 3 de juliol.

1942

Entre 1942 i 1943 rep l'encàrrec de fotografiar totes les masies de les comarques de Girona que tinguessin interès històric i arquitectònic. La Diputació Provincial li féu alguns encàrrecs, com la reproducció de les obres del pintor Josep Aguilera que havien adquirit.

Mor la seva mare.

1944, abril

Mor a la ciutat de Girona a l'edat de 58 anys. 7 d'abril.

**Joan Boadas i Raset
David Iglésias i Franch**

Bibliografia

- Bolós Vayreda, Carles de. Homenaje a un artista: Fargnoli y sus fotos. A: Programa de Ferias. Girona: Publicidad Norte, 1953.
- Centenari Valentí Fargnoli: Valentí Fargnoli Iannetta 1885-1944 (Girona en Imatges; 4). Girona: Ajuntament. 1985.
- Gil Bonancia, Miquel. Art. Miscel·lània d'actualitat. A: Revista de Girona, núm. 94 (primer trimestre 1981). Girona: Diputació. 1981.
- Girona vista per Fargnoli (Girona en Imatges; 3). Girona: Ajuntament. 1985.
- Grau Ferrando, Dolors; Josep Ferrer. Les arts visuals. Fotògrafs professionals i cineastes amateurs. A: Revista de Girona, núm. 200. Girona: Diputació. 2000.
- Massanas i Burcet, Emili; Grau, Dolors (ed.). Fotògrafs i editors a les comarques de Girona. (Quaderns de Fotografia). Girona: Diputació, 1998.
- Massanas i Burcet, Emili. Fargnoli, la Girona del Noucents. A: Presència, núm. 685 (abril 1985). Girona: El Punt, 1985.
- Massanas i Burcet, Emili (ed.). Fòtica Fargnoli (Girona en Imatges; 1). Girona: Ajuntament. 1981.
- Massanas i Burcet, Emili (ed.). Els retratistes. A: Revista de Girona, núm. 131. Girona: Diputació, 1988.
- Massanas i Burcet, Emili (ed.); Joaquim Nadal i Farreras; Francesc Miralles. Valentí Fargnoli Iannetta: 1885-1944. Girona: Ajuntament; Diputació. 1981.
- Panosa Serrats, Ramon. Fargnoli comparat. A: Presència, núm. 685 (abril 1985). Girona: El Punt, 1985.
- Programa Oficial de las Ferias y Fiestas de San Narciso. Girona: Publicidad Norte, 1953.
- Rahola Llorens, Carles; Valentí Fargnoli Iannetta (il.). Gerona. Barcelona: Sociedad de atracción de Forasteros, 1927.
- Rahola Llorens, Carles; Valentí Fargnoli Iannetta (il.). Gerona y sus monumentos. Girona: Impr. Gráf. Dario Rahola. 1929.
- Suquet Fontana, Maria Àngels. Arquitectura i fotografia: dues escoles públiques de Girona vistes per Valentí Fargnoli. A: 4es. Jornades Imatge i Recerca. Girona: Ajuntament, 1996.
- Suquet Fontana, Maria Àngels. Exposar fotografies: l'exposició "Els germans Fargnoli i el noucentisme a Girona". A: 5es. Jornades Imatge i Recerca. Girona: Ajuntament, 1998.
- Suquet Fontana, Maria Àngels; Pilar Vélez. Els germans Fargnoli i el noucentisme gironí. Girona: Ajuntament; Fundació Caixa de Catalunya, 1997.
- Tarrés Pujol, Jaume. Les targetes postals de n'Adolf Mas i Ginestà (1860-1936). A: Revista Cartòfila. Maig 2009. Suplement 1.
- Valentí Fargnoli Iannetta: història gràfica 1909-1940. Maçanet de la Selva: Taller d'Història de Maçanet de la Selva, 1998.

²⁰ Vegeu El Autonomista, 11 de gener de 1938.

²¹ Vegeu el Padró d'Habitant de 1900. (AMGi. Fons Ajuntament de Girona).